

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 37P/7/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6623204330
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Lenka Ragačová Černíková
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2024:6623204330.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Lučenec sudkyňou A. B. C. D. o veci starostlivosti o maloleté deti: E. F., narodená XX.XX.XXXX a G. H., narodený XX.XX.XXXX, obidve bytom u G. H., narodený XX.XX.XXXX, bytom I. XX, zastúpené v konaní kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, maloletý G. dieťa matky: A. F., narodená XX.XX.XXXX, bytom I., t.č. J. XX a otca: G. H., narodený XX.XX.XXXX, bytom I. XX, maloletá E. dieťa matky: A. F., narodená XX.XX.XXXX, bytom I., t.č. J. XX a otca: K. F., narodený XX.XX.XXXX, zomrelý XX.XX.XXXX, o výžive maloletých - zníženie výživného, takto

rozhodol:

- Súd návrh matky na zníženie výživného na maloleté deti z a m i e t a.
- Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Matka v podanom návrhu žiadala znížiť výživné na maloleté deti, nakoľko mala za to, že zo svojho príjmu nedokáže výživné vo výške určenej rozsudkom Okresného súdu Veľký Krtíš č.k. 12P/90/2022-110 zo dňa 25.01.2023, právoplatným dňa 01.03.2023 (v sume 50,-Eur mesačne na každé dieťa zvlášť) hrať.

2. Náhradný rodič maloletej E. a otec maloletého G. so znížením výživného nesúhlasil.

3. Kolízny opatrovník v správe zo dňa 19.02.2024 uviedol, že rodina pána G. H. žije v staršom rodinnom dome, ktorého je p. H. podielovým spoluvlastníkom. Pán H. žije v spoločnej domácnosti s maloletou E. F., s mal. G. H. a plnoletým synom L. F., ktorý je nezamestnaný.

M. G. H. má s maloletými deťmi k dispozícii jednu miestnosť, ktorá je predelená na dve časti. V jednej je kuchyňa a lôžka, ktoré využívajú p. H. s maloletým G. a plnoletým synom L. a v druhej miestnosti sú dve lôžka, túto miestnosť využíva maloletá E.. Bytové pomery rodiny sú veľmi stiesnené. V domácnosti sa vykuruje v peci, ktorá slúži aj na prípravu stravy. Elektrická energia je riešená formou solárnych panelov. Voda je v domácnosti zavedená. V domácnosti absentuje kúpeľňa aj toaleta, tá je suchá na dvore. Hygiena a čistota v domácnosti je na slabšej úrovni, primeraná sociálnemu statusu rodiny.

M. G. H. je poberateľom invalidného dôchodku mesačne v sume 161,80 Eur, tiež poberá opakovaný príspevok patriaci náhradnému rodičovi mesačne v sume 239,50 Eur, prídavok na dve deti v sume 120,-Eur, mal. Sáre je vyplácané náhradné výživné v náhradnej starostlivosti v sume 50,-Eur.

Mesačné náklady a výdavky súvisiace s chodom domácnosti sa pohybujú vo výške cca. 300 Eur. Tu je zahrnutá strava, voda, drogeria. Ročné náklady na palivové drevo sa pohybujú vo výške cca. 200 Eur. Maloletý G. H. je v školskom roku 2023/2024 žiakom 8. ročníka Základnej školy M. X N. N. F.. Otec udáva nasledovné mesačné výdavky súvisiace so školou a so zabezpečovaním starostlivosti. Cestovné 20,- Eur, strava v škole 7,- Eur, ošatenie 50,- Eur, hygiena 20,- Eur, mobilný telefón 10,- Eur.

Maloletá E. začala v dôsledku finančných problémov cca pred pol rokom študovať externe na E. O.. Otec udáva nasledovné mesačné výdavky súvisiace so školou a so zabezpečením starostlivosti. Strava v škole 7,-Eur, cestovné 20,-Eur, ošatenie 30 – 40,-Eur, hygiena 40,-Eur, mobilný telefón 10,-Eur. Výdavky na stravu nevedel otec maloletých detí v čase šetrenia konkretizovať, podrobnejšie sa vyjadri priamo na súdnom pojednávaní.

Maloleté deti sú dispenciarizované v pediatrickej ambulancii A. P. B. vo N. F.. Sú zdravé, majú absolvované všetky preventívne prehliadky a povinné očkovania, trpia len bežnými detskými sezónnymi ochoreniami.

Správou zo dňa 25.03.2024 kolízny opatrovník doplnil informácie týkajúce sa starostlivosti o mal. E. F., ktorá toho času býva so svojim priateľom A. F. – 20 ročným, na adrese Q. XXX v osade, v rodinnom dome patriacemu rodičom p. A. F.: p. O. F. – 50 ročná a p. A. F. – 45 ročný. Okrem vyššie menovaných žijú v domácnosti ešte maloleté deti manželov F.: C. F. – 16 ročná a E. F. – 13 ročná.

Rodinný dom pozostáva z kuchyne, veľkej miestnosti a sociálneho zariadenia. Domácnosť je prakticky zariadená starším účelovým nábytkom, každý člen domácnosti má samostatné lôžko na spanie. Do rodinného domu je zavedená elektrická energia a voda.

Ako uviedol p. A. F., mesačne sa podieľajú na chode domácnosti sumou 100,-Eur. Od 25.3.2024 nastupuje do zamestnania do spoločnosti R. L. E. v F.. Je vlastníkom OMV N. M. r.v. 1989.

Maloletá E. navštevuje 3. ročník E. N. O.. Učí sa v odbore záhradník. Do školy chodí dva krát do mesiaca, vtedy má prax, po skončení jej triedna učiteľka C. S. zadá učivo, ktoré sa má naučiť. Maloletá E. uviedla, že jej mesačný príjem predstavuje jedine sirotsky dôchodok vo výške 88,-Eur. Pokiaľ má vedomosť, matka posielala otcovi výživné nepravidelne v rozličnej výške od 5,-Eur do 20,-Eur. Jej neposielala matka nič. Maloletá v súvislosti s podaným návrhom uviedla, že matka má dosť peňazí, v J. nič neminie a nevie prečo by mala na ňu posielat menej.

4. Vzhľadom na to, že matka maloletých detí so súdom nespupracuje (na výzvu na predloženie listinných dôkazov na preukázanie majetkových pomerov zo dňa 01.02.2024, doručenu dňa 07.02.2024 nereagovala, pojednávania uskutočneného dňa 01.03.2024 sa nezúčastnila), súd preveril majetkové pomery matky sociálnym zisťovaním uskutočneným Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec (ďalej len „úrad“), o výsledku ktorého bola súdu doručená dňa 11.04.2024 správa, v zmysle ktorej matka maloletých detí A. F., narodená XX.XX.XXXX býva na adrese J. XX v domácnosti s bratom A. T., narodeným XX.XX.XXXX a jeho manželkou L. T., narodenou XX.XX.XXXX. A. T. uviedol, že jeho sestra A. bola od 21.03.2024 do 08.04.2024 na preliečení na psychiatrickom oddelení v U. N. C. E., nakoľko menovaná má dg. stredne ťažkú duševnú zaostalosť s významnou poruchou správania. V spoločnej domácnosti žije sedem maloletých detí a manželia T.. Pani A. F. má k dispozícii lôžko na spanie a taktiež mala k dispozícii dostatok ošatenia, hygienických potrieb a liekov. Náklady na domácnosť predstavuje zálohová platba za elektrickú energiu v sume 50,- Eur mesačne, voda v sume 50,- Eur mesačne a nákup dreva cca 75,- Eur mesačne. Pani F. nevlastní žiadny hnutelný ani nehnuteľný majetok, je poberateľkou invalidného dôchodku v sume 374,- Eur mesačne. Z dôvodu, že ona „nepozná peniaze“, nedokáže odhadnúť ich hodnotu, všetky financie odovzdá p. L. T., ktorá s nimi hospodári. Z uvedenej čiastky uhradí výživné na maloleté deti G. a E. v sume cca 20,- Eur na každého zvlášť, za nákup liekov uhradí sumu cca 35,- Eur mesačne, cestovné na kontroly k lekárovi do N. F. v sume 15,- Eur mesačne, oblečenie cca 80,- Eur mesačne a za zvyšné financie nakupuje stravu a prispieje na náklady súvisiace s chodom domácnosti. A. F. uviedla, že s maloletými deťmi G. H. a E. F. nie je v žiadnom kontakte.

5. Na pojednávaní dňa 19.04.2024 boli osobne prítomní G. H. a kolízny opatrovník. Matka maloletých detí A. F. na pojednávaní nebola prítomná, doručenie predvolania mala riadne vykázané, ospravedlnenie svojej neprítomnosti súdu nedoručila, odročenie pojednávania nežiadala, Preto súd nariadil pojednávanie v jej neprítomnosti v súlade s § 180 Civilného sporového poriadku v spojení s § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku.

6. Súd vykonal dokazovanie výsluchom prítomných účastníkov konania, prečítaním návrhu na začatie konania, rozsudku Okresného súdu Veľký Krtíš č.k. 12P/90/2022-110 zo dňa 25.01.2023, právoplatného dňa 01.03.2023, správ Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Veľký Krtíš zo dňa 19.02.2024 a zo dňa 25.03.2024, správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec zo dňa 10.04.2024.

7. Otec na pojednávaní trval na tom, že návrh na zníženie výživného nie je dôvodný, ohľadne maloletej E. (17-ročnej) potvrdil, že toho času s ním už nežije v spoločnej domácnosti, nakoľko si našla partnera, s ktorým chce tráviť čas. Náhradný rodič na ňu však dohliada a zabezpečuje jej dostatok finančných

prostriedkov na to, aby dokázala finančne zabezpečiť svoje potreby. Ohľadne úhrady výživného zo strany matky, otec poprel tvrdenie maloletej E. (viď správu zo dňa 25.03.2024), že by matka na maloleté deti posielala výživné v sume od 5,- do 20,- Eur na každé dieťa. Tvrdil, že raz poslala 20,-Eur, raz 15,-Eur, teraz posielala max. 5,-Eur.

8. Kolízny opatrovník tiež nesúhlasil so znížením výživného na maloleté deti, nakoľko to nie je v ich záujme.

9. Podľa § 62 ods. 1 až 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine“), plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

10. Podľa § 65 ods. 1 zákona o rodine, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

11. Podľa § 75 ods. 1 a 2 zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

12. Podľa § 76 ods. 1, 2, 3, 4 zákona o rodine, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu. Proti pohľadávkam na výživné je započítanie vzájomných pohľadávok prípustné len dohodou. Ak ide o výživné pre maloleté deti, započítanie nie je možné. V prípade omeškania povinného s plnením výživného určeného rozhodnutím súdu, má oprávnený právo požadovať úroky z omeškania z nezaplatennej sumy podľa predpisov občianskeho práva. Plnenie výživného povinným sa započítava najprv na istinu a až po uhradení celej istiny sa započítava na úroky z omeškania..

13. Podľa § 77 ods. 1 a 2 zákona o rodine, právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa. Práva na jednotlivé opakujúce sa plnenia výživného a ostatné práva na peňažné plnenia vyplývajúce z tohto zákona sa premlčujú.

14. Podľa § 78 ods. 1, 2 a 3 zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Ak dôjde k zrušeniu alebo zníženiu výživného pre maloleté dieťa za uplynulý čas, spotrebované výživné sa nevracia. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

15. Naposledy bolo o výžive maloletých detí rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Veľký Krtíš č.k. 12P/90/2022-110 zo dňa 25.01.2023, právoplatným dňa 01.03.2023, ktorým bol maloletý G. H. zverený do osobnej starostlivosti otca G. H. a maloletá E. F. do náhradnej osobnej starostlivosti G. H., matka bola zaviazaná prispievať na výživu maloletých detí výživným v sume 50,-Eur mesačne, na každé dieťa zvlášť, počnúc dňom 20.09.2022 k rukám otca vždy do 15.dňa v mesiaci vopred u maloletého G. a počnúc dňom právoplatnosti rozsudku na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Veľký Krtíš do 15.dňa v mesiaci vopred u maloletej E..

16. Matka sa domáha zníženia výživného na maloleté deti, nakoľko má za to, že na úhradu výživného na maloleté deti nemá dostatok finančných prostriedkov. V tejto súvislosti súd poukazuje na to, že pri zisťovaní a posudzovaní majetkových pomerov povinného rodiča je potrebné vždy vychádzať z priority vyživovacej povinnosti a posudzovať ich z hľadiska potenciality. Zisťované skutočnosti na strane rodičov sa posudzujú vo vzájomnej súvislosti s odôvodnenými potrebami na strane oprávneného dieťaťa. Ide o osobné právo každého dieťaťa, preto súd vymedzuje vyživovaciu povinnosť voči každému dieťaťu osobitne na základe jeho individuálnych potrieb. Odôvodnenosť potrieb vyjadruje požiadavku, aby plnením vyživovacej povinnosti boli uspokojené všetky náklady vo vzťahu k dieťaťu, ktoré možno očakávať. Miera potrieb dieťaťa je rôzna, závisí od veku, duševnej a fyzickej vyspelosti, schopností, zdravotného stavu, záujmov, nadania, talentu, vzdelania, od formy prípravy na budúce povolanie. Súčasne závisí od schopností a možností rodičov. V prípade obmedzených predpokladov na strane rodičov sa preto môže pohybovať od bežných najzákladnejších potrieb nutných pre život až po plné uspokojenie všetkých odôvodnených potrieb dieťaťa. Je teda úmerná životnej úrovni rodičov. Odôvodnené potreby dieťaťa budú spravidla zvýšené pri trvalých závažných ochoreniach.

17. Pokiaľ ide o odôvodnené a preukázateľne vynaložené výdavky na úhradu potrieb maloletých detí, výdavky otca a náhradného rodiča na maloleté deti súd v konaní zohľadnil nasledovne:

- maloletý G. – alikvotná čiastka výdavkov na vedenie domácnosti, a to strava, voda, drogéria 75,-Eur (300,-Eur mesačne pri štyroch členoch domácnosti, nakoľko maloletá E. donedávna zdieľala s bratom a náhradným rodičom spoločnú domácnosť a náhradný rodič naďalej zabezpečuje jej potreby finančne) je stále má v domácnosti vytvorené svoje miesto), cestovné 20,-Eur, strava v škole 7,-Eur, ošatenie 50,-Eur, mobilný telefón 10,-Eur (súd nezarátal do týchto výdavkov sumu 20,-Eur ako výdavok na hygienu, keďže má za to, že táto je zahrnutá už v sume výdavkov na vedenie domácnosti ako drogéria) – celkové mesačné výdavky na maloletého G. činia 162,-Eur.

- maloletá E. - alikvotná čiastka výdavkov na vedenie domácnosti, a to strava, voda, drogéria 75,-Eur (300,-Eur mesačne pri štyroch členoch domácnosti, nakoľko maloletá E. donedávna zdieľala s bratom a náhradným rodičom spoločnú domácnosť a stále má v domácnosti vytvorené svoje miesto a náhradný rodič naďalej zabezpečuje jej potreby finančne), ošatenie 30,-Eur, mobilný telefón 10,-Eur (súd nezarátal do týchto výdavkov sumu 20,-Eur cestovné a 7,-Eur za stravu v škole, keďže maloletá si plní školskú dochádzku externe, ani sumu 40,-Eur ako výdavok na hygienu, keďže má za to, že táto je zahrnutá už v sume výdavkov na vedenie domácnosti ako drogéria) – celkové mesačné výdavky na maloletú E. činia 115,-Eur.

18. Pokiaľ ide o majetkové pomery matky, táto má príjem 374,-Eur mesačne (invalidný dôchodok). Medzi výdavky matky súd zarátal výdavky na chod domácnosti – elektrina 50,- Eur, voda 50,- Eur mesačne, drevo 75,- Eur mesačne, celkové výdavky na vedenie domácnosti 175,- Eur mesačne. Z tejto čiastky pri 10 členoch domácnosti na matku alikvotná čiastka predstavuje sumu 17,50 Eur. Ďalšie mesačné výdavky matky sú nákup liekov 35,- Eur, cestovné 15,- Eur, oblečenie - tu je suma znížená na 40,-Eur mesačne (suma 80,- Eur mesačne na nákup oblečenia sa javí ako neprimerane vysoká), strava 100,- Eur. Celkové výdavky matky činia 207,50 Eur. Pri zohľadnení výšky príjmu matky (374,-Eur) je zjavné, že voľné finančné prostriedky matky činia 166,50 Eur, z čoho je zrejmé, že je vo finančných možnostiach matky uhrádzať výživné na maloleté deti v sume 50,- Eur na každé dieťa zvlášť. Pokiaľ k úhrade tohto výživného nedochádza riadne, je zrejmé, že príjem matky je poukazovaný na zabezpečenie chodu celej domácnosti rodiny T. a nie za účelom zabezpečenia výživy maloletých detí matky A. F., ktorej vyživovacia povinnosť vo vzťahu k maloletým deťom má prednosť pred vyživovacou povinnosťou k ostatným rodinným príbuzným, a to k bratovi A. T. a jeho rodine.

19. Na základe vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že matka má dostatok finančných prostriedkov na zabezpečenie riadnej úhrady výživného na maloleté deti, ktorého výška je plne zodpovedajúca odôvodneným potrebám maloletých detí. Preto súd návrh matky ako nedôvodný z vyššie uvedených dôvodov v celom rozsahu zamietol.

20. O trovách konania rozhodol súd podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Žiline, cestou Okresného súdu Lučenec, V. S. XX, XXX XX B..

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 ods. 1, 2 Civilného mimosporového poriadku, je odvolanie možné odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 Civilného mimosporového poriadku, v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Podľa § 64 Civilného mimosporového poriadku, zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Podľa § 65 Civilného mimosporového poriadku, odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

Podľa § 66 Civilného mimosporového poriadku, odvolací súd nie je odvolacími dôvodmi viazaný.

Podľa § 67 Civilného mimosporového poriadku, na vady konania pred súdom prvej inštancie prihliada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.